

Ankara Özel Tevfik Fikret Okulları
Öğrenci Dergisi

KANTİN

SAYI 8
2024

İletişim: tfldergisi@gmail.com

İÇİNDEKİLER :

Editörden Çikolatalı Tost, Doğa ÖZMEN	3
Noel Baba, Defne Duru ALTUNOĞLU	5
Yeni Bir Yılın Doğuşu, Peri Su YILMAZ	9
Şenlik Havası, Nehir YİRCİ	10
Yılın Başı, Alp Doruk ÖZKILIÇ	11
Önemli, Mina Rona KARAGÜLLE	12
Boşluk Hissi Üzerine, İdil TÜRKÖZÜ	13
Alçak Tavşan, Ece YURDUGÜL	14
Huzursuzluk, Defne Duru ALTUNOĞLU	15
Rafael Kimdir, Duru ÇAĞATAY	17
Noel'in Atan Kalbi, Ali Berk KESKİN	19
Balkabaklı Cheesecake, Nisan Ela GÜNER	20
Grave Of The Fireflies, Duru ÇAĞATAY	21
Fnaf Filmi, Poyraz SİVRİOĞLU	22
Yapraklar Neden Dökülür, Doğa ÖZMEN	24
Satranç Dili Notasyon 1. Kısım, Deniz ÜNVER	26
Stokholm Sendromu, Ece YURDUGÜL	29

EDİTÖR
DOĞA ÖZMEN

DİJİTAL VE GRAFİK TASARIM SORUMLULARI
DOĞA ÖZMEN VE DORUK ÇAKMAK

DANIŞMAN ÖĞRETMEN
ELİF SAFİRE ÜNAL EL

Biraz Dopamin Arayanlara Editörden Çikolatalı Tost

Merhaba Sevgili "Kantin" Sakinleri,

Uzun bir aradan sonra kadromuzda küçük değişiklikler ile yine burada, yanınızdayız. Uzun süren, büyük çabalarımızla çıkardığımız bu sayıyı beğenmeniz umuduyla sizlere, elinize çay/kahvenizi, üstünüze de yumuşak bir battaniye almanızı şiddetle öneriyorum.

Bu yorucu okul günlerinde 2024'ün ilk sayısı olan dergimizi okuduğunuzda her birinizin kalbini biraz olsun ısıtabilmeyi umuyoruz.

Sahi her yıl büyüyor, geliyor ve değişiyoruz. Düşüncelerimiz, görünüşümüz ve ne gördüğümüz her zaman farklı oluyor. Oysa her gün aslında hemen hemen aynı şeyleri yapıyoruz. Uyan, yemek ye, okula git, eve dön, vesaire vesaire... Sizce de garip değil mi? Bu yüzden günler ve karışık duygular içerisinde kaybolabiliyor ve günlerimizin kıymetini bile bilemeyebiliyoruz. Bu yüzden düşündüm de sizin için biraz olsun değişiklik yapabiliriz; bu yüzden de alın size bu yılın açılış sayısına özel ÇİKOLATALI TOST.

Umarım, okuduğunuz her sayfa size çikolatanın tadını verebilir ve gününüz daha keyifli geçebilir.

E haydi o zaman kemerlerinizi sıkı bağlayın çünkü daha uzun ve güzel bir yolculuğa çıkmanın vakti geldi. Tevfik Fikret'in de dediği gibi;

"Yükselmeli, dokunmalı alnın göklere;
Doymaz insan denilen kuş yükselmelere...

Uğraş, didin, düşün, ara, bul, koş, atıl,
bağır;

Durmak zamanı geçti, çalışmak
zamanıdır! "

Şimdiden afiyet, bal şeker olsun...

ATİŞTİRMALIK

MITOLOJİ

ŞENLİK HAVASI

Defne Duru ALTUNOĞLU

Noel Baba, Noel arifesini Noel'e bağlayan akşam geç saatlerde ve gece evlere gizlice girerek çocuklara hediye bıraktığına inanılan efsanevi kişidir. Elfleri ile birlikte çocuklar için oyuncaklar yapar. Çocuklar kendisine mektupla Noel için hangi hediyeyi istediklerini bildirir. Noel Baba da ren geyiklerinin çektiği uçan kızığını hediyelerle doldurur ve evlere bacalardan girerek herkesin hediyesini dağıtır. Bu arada çocuklar tarafından kendisi ve geyikleri için bırakılan süt, kurabiye, havuç gibi yiyecek ve içecekleri tüketir.

Medyada, filmlerde, sinemada, çocuk kitaplarında ve reklamlarda Noel Baba her zam tontonda, ak sakallı, şişman ve beyaz püsküllü kırmızı elbise ve kukuleta içinde resmedilmiştir. Aslında bu imaj ilk olarak 1980'li yıllarla Coca Cola'nın kış aylarındaki satışlarını artırmak için yaptığı bir pazarlama hamlesi olarak ortaya çıkmıştı. Sonralarda popülerlik kazanmasıyla bugünkü hâle geldi ve insanların aklında canlanan Noel Baba imgesinin oluşmasını sağladı.

Reklamlardaki Noel Baba'yı bir kenara bırakırsak asıl Noel Baba, diğer adlarıyla; Aziz Nikola, Santa Claus, Papa Noel veya Katolik ismiyle Kria Kringle efsanesinin kökeni MS 4. yüzyıla kadar uzanmakta. Fakat bu tarih bizim coğrafyamız üzerinde yaşamış bir başka Noel Baba'dan gelmekte. Birçok farklı coğrafyada, beklendiği üzere farklı kültürlere göre değişmiş, dönüşmüş hikâyeleri de göz önünde bulundurursak aslında bize MS 3. yüzyıl ile Orta Çağ hatta ondan da sonrasına kadar bir başlangıç tarihi sunar.

Size diğer tüm anlatılanlarla arasında çelişki ve kopukluk olan, farklı kaynaklarda sürekli adı geçen fakat nereden çıktığı konusunda görüş ayrılıklarına sebep olan Aziz Nikola ile ilgili hikâyeyi anlataca ın. Diğer hikâyelerle arasındaki bazı çelişkiler coğrafi ve kültürel etkileşimin bir sonucu olarak görülecek ve ona göre yorumlanacaktır.

BU ANLATIYA GÖRE:

Myra of Lycia

Buna ithafen Aziz Nikola Günü olarak bilinen zamanda çocuklara hediyeler vermek Avrupa'da yaygınlaşmış bir gelenek halini almıştı. Bununla beraber Aziz Nikolas 'çocuk piskoposu' olarak anılmaya devam edilmişti. Mitlerle de desteklenen bu öykü kuzeye gidildikçe, eski İskandinav mitolojisindeki, tanrı Odin'e, arabasını çeken ren geyikleriyle avlanmaya gittiği zaman havuç veren çocukların çizmelerine şeker bırakmasını anlatan hikayelerle benzerliği sonucu bir kaynaşmaya da uğramıştır. Bu kültürün yaygınlaşmasında Hollandalı göçmenleri payı büyük olmuştur.

AZİZ NİKOLA

Aziz Nikola, Türkçe kaynaklarda Antalya/Demre'de doğduğu, Piskopos olarak o yörede yaşadığı söylenen bir azizdir. Lakin bu azizin varlığını destekleyen hiçbir yazılı kaynak bulunmamaktadır. Yalnızca Myra'nın (günümüz Demre) kilise mezarlığına gömülü olarak bulunmuş kemiklerine rastlanmış, sonralarda yani 1087'de, İtalyan denizciler yahut tüccarlar tarafından İtalya'nın Bari kentine götürülmüştür (Tabii ki kemiklerin kime ait olduğu bir muamma). Lakin o öldükten sonra, türbesi 6.yy'a kadar hâlâ ününü korumaya devam ediyordu. Kemiklerin nakledilmesinden sonra Avrupa'da da hikâyesi duyulmuş ve Bari bir hac merkezi hâline gelmişti. Şu an o kemikler Bari'deki Aziz Nikola Bazilikası'nda sergilenmekte. Bir başka kaynakta ise Antik Likya'nın bir liman kentinde doğduğuna ve gençliğinde Filistin ve Mısır'ı gezdiğine ve Likya'ya döndükten sonra Mrya piskoposu olduğu kabul ediliyordu. Nikola , esasında dinî bir figür olmasının yanı sıra, iyi kalpliliği ve cömertliği ile meşhurdu. Kendi inancı, İsa Mesih'in buyruğuna göre çevresine cömert davranmasını, insanların gözünde yardımseverliğin bir örneği ve iyiliğin ikonu olarak görünmesini sağlamıştı. Onunla beraber anılan bazı mitleşmiş, mucizevi olaylar vardır: Yoksulluk nedeniyle fuhuşa sürüklenecek olan üç genç kızın çeyiz masraflarını ödeyip evlendirdiğine, bir kasap tarafından öldürülüp tuzlu suya basılmış üç çocuğu dirilttiğine ve özel günlerde fakir çocukların ayakkabılarına şekerler bıraktığına inanılırdı. Hristiyanlıktaki küçük azizlerden biri olmasına rağmen, Orta Çağ'da ünü tüm Avrupa'ya yayılmış ve pek çok ülkede adına binlerce kilise inşa edilmişti. Nikola'ya atfedilen bu mucizeler, Orta Çağ ressamlarının ve oyuncularının sıklıkla canlandırdığı konulardandı.

Dinin toplumdaki yerinin değişmesi Noel Baba hikâyesine daha çok mitolojik, efsanevi bir bağlam kazandırmış olabilir. Sonra yani 19. yüzyılda artık bir reklam yüzü hâlini almaya başlamıştı. Karikatürist Thomas Nast, 1863'te dergide yayımladığı karikatürü ile uzun süre insanların aklında yer edecek ve bu figür sonrasında farklı şirketlerce kampanyalar için kullanılmaya başlanacak, o herkesin aklındaki tek tip formunu alacak ve yeni bir tüketim alışkanlığı olarak ortaya çıkacaktı.

EDEBİYAT- KÜLTÜR KÖŞESİ

YENİ BİR YILIN DOĞUŞU

Peri Su YILMAZ

Kadim topluluklar için yeni yıl, astronomik veya iklimsel döngüler üzerinden değerlendirilmekteydi. Yani kutlu olan yeni bir takvime sahip olmak değildi. Mısırlılar için yıllık döngü Nil'in taşkınları ile bağlantılı astronomik bir gözlemin ürünüydü ve kutlamalar bunun için yapıldı. Persliler yeni yılı bahar ekinoksuna bağlı olarak kutlamaktaydılar. Antik Yunan'da yeni yıl kış döngüsü ile ilintiliydi.

Türkler'in yeniden doğuş bayramı Nardugan'dır. Nar güneş, dukan ise doğan anlamına gelir. İslam öncesi eski Türk inanç ve kültürüne göre dünyanın tam ortasında hayat ağacı olan bir Akçam vardır. Gündüzlerin uzamaya başladığı 22 Aralık'ta gündüz, geceyi yenmiş yani Güneş zafer kazanmış olur. Zira gece, karanlık ve kötüdür. Gündüz, aydınlık iyidir. Türkler, Tanrı Ülgen'e teşekkür bağlamında 21 Aralık akşamı Akçam ağacı altında şarkılar söyleyip kutlama yaparlardı. Akçam'ın dallarına tanrıya dilekler asılır, altına da hediyeler konulurdu. Hunlar tarafından Avrupa'ya taşındı bu gelenek. Hristiyanlar, Nardugan törenini İsa'nın doğumuyla ilişkilendirip Noel adıyla kutlamaya başladılar. "Akçam Ağacı" yalnız Orta Asya'da yetişir. Bu yüzden kutlama geleneğinin Türkler'den Hristiyanlar'a geçtiği, bu kültürün Hunlar'ın Avrupa'ya gelişlerinden sonra yaygınlaştığı söylenir. İster Nardugan ister Noel olsun her yeni yıl hepimiz için mutluluk, sağlık ve neşe dolu olsun.

Günümüzde Ocak ayının yılın başı olmasının temelleri ise Roma döneminde atılmıştır. Romalılar için yılbaşı yani yeni yıl tıpkı diğer pek çok antik toplulukta olduğu gibi bahar ekinoksudur. Roma'nın kurucusu Romulus tarafınca oluşturulan takvime göre yeni yıl ilkbahar ekinoksundan başlayarak 10 ay ve 304 gün olarak kabul edilmiştir. MÖ 8. yüzyıla dayanan bu takvimde zamanla döngüsel problemler baş göstermeye başlamıştır. Bu hatayı düzeltmek ise Brütüs'ün Caesar'ı, Julius Caesar'a kalmıştır. MÖ 49'da Julius Caesar bu problemin döneminin ünlü astronomları ve matematikçilerine danışarak çözme kararı almıştır ve bugün bizim kullandığımız takvim olan Gregoryen takviminin temeli olan Julien takvimini oluşturmuştur. Bu yeni takvimin ilk ayı içinse Roma mitolojisinin iki yüzlü tanrısı "Janus" temel alınmıştır. Çünkü Janus değişimin ve başlangıcın tanrısıdır. İki yüzlü bir tanrı olan Janus birbirinin aksi yöne bakan iki yüz olarak betimlenmiştir. Janus'un ikiyüzlülüğü de buna dayanmaktadır. Yılın ilk ayı da tıpkı Janus gibi, bir yönüyle geçen yıla, bir başka yönüyle de gelecek yıla bakmaktadır. Yani yılın ilk ayı değişimin ve başlangıcın ayıdır. Julien takviminde de bu kavram üzerinden yılın ilk ayının ismi "Januarius" olarak belirlenmiştir. Batı dillerindeki January, januar (ocak ayı) ay isimleri de buradan türemiştir. Yani ocak ayının kökeni Janustur. Julius Caesar ise Janus'un yüzü suyu hürmetine Ocak'ın 1'ini yeni yıl olarak belirlemiştir.

ŞENLİK HAVASI

Nehir YİRCİ

Ho ho ho!

Kış bayramları ve şenlik havası Herkesin popüler medyadan aşına olduğu bir kış mevsimi vardır. Batı kültüründen yayılmış Noel kültürü ve uyarlamasıyla oluşan yeni yıl kutlamaları, arada sırada varlığını tekrar hatırladığımız Hanuka ve kutlama dönemine ucundan katılan Çin yeni yılı kutlamalarıyla süslü, insanların adeta soğuk mevsimde dışarı çıkmak için buldukları bahaneler sayesinde herkesi bir araya getiren şenlikler vardır. Kış mevsimi anıları bu günlerde oluşturulur, kışın çoğu kişi için ipe çekilen tek yanı budur.

Fakat bazen o şenlik havası, sokakları sararken sanki bir rüzgar eser de daha hevesinizi alamamışken alır gider başını. Noel tatili sınavlara çalışmakla geçer, insanların sizinle hediyelerini paylaşmaları ilginizi çekmez, yeni yıl, ömrünüzden yitirdiğiniz eski yılı hatırlatır durur.

Hiç kimsenin oynamadığı tombalada fazladan pul yapmak için kesilecek kağıtlar yerlerinde durur, hediyeler formalite icabı verilir, saat bir gibi uykunuzun gelmeye başladığını fark etmek zorunda kalırsınız. Uyarır, yılın ilk gününü yatarak geçirirsiniz. Ah, sınavlar da var, tabii ya diyerek kalkıp eşek gibi çalışırsınız. Niye bazı yıllar diğerlerinden kötü geçer? Kötü geçen yılların hangileri olacağını bilebilir miyiz? Bir kutlamayı değer kılan değişkenler neler? Kutlamaların üç malzemesi vardır: ortam, topluluk ve bağlam.

- **Birincisi**, duylara hitap eder. Pişen yemeklerin, kurabiyelerin, çikolatanın ve karın kokusu; evlere kurulan yılbaşı ağaçlarının pencerelerden ışıdaması, dükkân camlarına amatörce yapay karla püskürtülmüş yeni yılın beyanı ve bir iki kar tanesi, havaya 'hoh'ladığınızda burnunuzun ucunda tüten buhar, caddelere ve parklara döşenen devasa süsler ve sarı sarı ışıklar; montunuzun boynunuzda, kulaklığınızın yanağınızda ve eldiveninizin parmaklarınızda yarattığı his ve son olarak çan sesleri döşeli Noel müzikleri, kış kutlamalarının olmazsa olmazıdır. Eğer listenin çoğunu tamamladıysanız, şenlik havası içinize işleyebilir.

“

- **İkincisi**, çevrenizdekilerle etkileşimlerinizdir. Sınıfta yaptığımız çekilişin sonucunda yapılan hediyeleşme töreni, o hediyeleri alacaksınız diye koşuşturduğunuz alışveriş merkezinde bulduğunuz yılbaşı panayırında tezgâhtarla yaptığımız pazarlıklar, mutfakta ailenizle birlikte yaptığımız kurabiyeler, yeni yıl arifesi için birlikte hazırladığımız yemekler, tombalada iki dakikalığına oradan ayrılan aile üyenizin kartına bakmanın sorumluluğu, geri sayımda omzuna kolunuzu atıp çılgık attığınız kişiler... Bunların hepsi size ait olduğunuz topluluğu verir.

- **Sonuncusu**, ve kanımca en belirleyicisi, bağlamdır. Kışa nasıl girdiniz? Özlemle, mutlulukla, umutla mı? Yılbaşı planlarınızı aralığın ilk haftasından yapmaya başlayıp, heyecanınızı başkalarıyla paylaşarak mı? Kurabiyeleriniz tam istediğiniz gibi pişmiş, ağacı kurarken kediniz süsleri dağıtmamış ve çekilişte size ne alacağınızı çok iyi bildiğiniz biri çıkmış ise ne mutlu size. Heves kırıcı rüzgâr esip sızı savurmamış.

Bazı yıllar, bu üçünü fark edemeyiz. Dış etkenlerin belirleyici olduğu dönemler vardır. Karın yağmadığı, herkesin ağır hasta olduğu ve çevrenizde dolaşan haberlerin olumsuzluk, kargaşa taşıdığı dönemler. Bazen de iç ya da kişisel etkenler belirleyici olur: O sene sınav senenizdir, geceyi ailenizle birlikte geçirmek istemediğiniz ama bağımsız davranamayacağınız bir yaş grubundasınız, arkadaşlarınızın başka planları vardır veya yeni yılı yalnızca bitmek bilmeyen işlerinizi yazacağınız bir ajandaya alma sebebi olarak görmek zorunda kalırsınız. Neyse ki yeni yıl her yıl gerçekleşir. Gün gelir küresel ısınma birden duruverir, kar yağar. Gün gelir ekonomik düzen değişir, hayatınız iş etrafında dönmez. Gün gelir, bir yılbaşı daha geliverir. Bu sefer mutlu mesut kutlarsınız.

YILIN BAŞI

Alp Doruk ÖZKILIÇ

Bir gün yine o kişi çalışma masasındaki boş, beyaz kâğıda bakıyordu. Oturmuş olduğu sandalyenin arkasındaki takvime bakalı çok olmuştu. Belki de yılbaşı gecesi geçeli çok uzun zaman olduğundandı. O sırada duyduğu tek ses, odasında çalışmakta olan klimaydı. Üflenmiş rüzgârın yönü ona doğru olmadığı için odasının çok sıcak olduğunu düşünüyordu. Birkaç dakika boyunca zaman bu şekilde, hiçbir değişiklik olmadan akmaya devam etti. Klima, rüzgârın yönünü otomatik olarak değiştirdi ve bu da o beyaz kâğıdın yere düşmesine neden oldu. İşte, düzen burada bozulmuştu. Kişi, kâğıdın sesinden etkilenip daldığı yerden gerçek hayatına geri dönmüştü sonunda. Aslında düzeni bozan tek neden bu değildi, alt kattaki bir şarkı sesi duyulabiliyordu. Kişi, bu düzenin daha fazla bozulmamasını umdu fakat alt kattaki varlık şarkının sesini biraz daha artırdı. Sonunda bu kişi, şarkının melodisinin neye benzediğini sorgulamaya başladı. Bir yılbaşı şarkısına benziyordu, neden olabilirdi ki? Bir klişeye göre, yılbaşı sadece yeni yıldan önceki gece kutlanırdı. Artık o kadar odaklanmıştı ki aşağı katta tombala numaralarını bağırarak söyleyen bir adamın sesini bile duyabiliyordu. Bakış açısını değiştirmeyi denedi, artık kâğıda bakmak yerine odasında bulunan Dünya küresine bakıyordu. Dünya... Yılbaşı aslında Dünya'nın Güneş etrafında dönüp önceki yılların başlarında bulunduğu noktaya geri dönmesi değil miydi? O zaman her gün, her saniye yılbaşı sayılabılırdi ashnda. Bunu düşündükten sonra odasındaki takvime doğru yavaşça yürüdü, o anda bulunduğu tarihin altına "Yılbaşı" yazdı ve değişmiş olan düzen devam etti.

Mina Rona KARAGÜLLE

Diyorum ki gözleri gözlerime de di. Odakları bendim yani. Bana bakıyordu. Öyle. Nasıl olay ama! Kesinlikle önemsiz. İtiraf edeyim, o gözler başkasına da baksa umrumda olmazdı. Yok yok. Bugün bana gülümsedi! Hem de ne gülümseme ... Harbi ya, ne gülümseme? Ne bileyim çok mu içten? Çok mu sıcak? Güneşten parlak? Yok yaaa. Bugün ne oldu ki? Aha!! Bugün konuştu benimle! Ama ne söylemişti acaba? Düşüneyim biraz. Hımmm, gerçekten ama gerçekten bilmiyorum ne dediğini. Selam mı verdi acaba? Hayır. Şu yaprak neden yeşil, diye mi sordu ki? Harbi niye yeşil şu yaprak? Kırmızı olamaz mıymış? Hatta her ağaç kıpkırmızı olsa? Küstah küstah yeşilliğiyle övünüyor şimdi. Meh, yeşili de pek sevmem. Ne diyordum ben? Bugün ne oldu acaba? Doğru! Konuştu bugün benimle! O benimle konuştu ama ben onunla konuşmadım. Zaten başkasıyla konuşsa da umrumda olmazdı. Yarım kalmış bir iş gibi gözlüyorum onu. Yapmam gerektiğini bilerek erteliyorum konuşmayı. Biri bana gelse "Neden zombileri yeşil çiziyorlar?" diye sorsa keşke. Saatlerce konuşurduk. Veya "Bir renk olsan ne olurdu?" diye başlasa söze. Hava da soğudu. Havadan soğuk betona otursak, ay güneşin yerini çalana kadar konuşsak renklerden ve zombilerden. Bugün ne olmuştu, unuttum. Önemli olsa hatırlardım. Sıradan bir gündü bugün (Ne kadar sıradan olabilirse o kadar.). Çantamı alıp yola koyulma zamanım gelmiş. Evde beni üç kuyruklu bekliyor. Endişelenmesinler. Cidden ev neredeydi? Bu sokaktan mıydı yol? Önemli değil sanırım. Ne de olsa keskin bir burnum var.

Boşluk Hissi Üzerine

İdil TÜRKÖZÜKÖZÜ

İnsanların niye duyguları vardır? Tanrı öyle yaratmış diyecekler olacaktır ki bu cevap bence yetersiz ve klişedir. Psikologlara sorarsanız bunun üzerine uzun bir açıklama dinleyebilirsiniz fakat ben bu yazıda akli dengenin korunması gerekçesini sunmakla yetineceğim. Peki, ya başlıkta bahsedilen boşluk hissi nedir ve niye oluşur? Ne olduğuyla ilgili herkesin farklı bir düşüncesi vardır büyük ihtimalle. Bu yüzden kendi tanımımı size sunmak istiyorum. Boşluk hissi, bana göre, insanın ne hissedeceğini bilemediği zaman hissettiği burukluk hissidir. Bu tanımdan yola çıkarak bana sorabilirsiniz “Niye burukluk olarak adlandırmıyorsun o zaman bu hissi?” Buna da verebileceğim cevap bazılarına tatmin edici veya bazılarına yetersiz gelebilir fakat bana göre cevabım gayet açık ve tatmin edicidir. İkisinin aynı duygu olmaması ve bu tanımın da bir yandan benim için bir benzetme niteliği taşımasıdır. Wikipedia’ya bakılırsa “Boşluk hissi veya boşluk duygusu, sıkıntı, sosyal yabancılaşma ve duyarsızlık ile karakterize edilen insani durumdur.” Şeklinde bir tanımla karşılaşılır ki bu tanım bu yazıda benim kullanacağım tanımdan fazlasıyla uzaktır. Tanımı konuşmaktan sıkıldıysanız biraz da niye oluştuğuna ve nasıl bir duygu olduğunu konuşalım. Boşluk hissi insanda niye oluşur? İnsanın hayal kırıklığına uğradığı, beklediği şeyin gerçekleşmediği ve ne tepki vermesi gerektiğini bilmediği durumlarda hissettiği hisse bir isim verememesi durumlarındaki hisse veriyorum ben bu adı. Peki niye?

İnsanların kendi psikolojilerini anlamaları zordur ve bazen de kendilerini sorgulamasına neden olur. İnsanın bir şey hissedememesi veya ne hissettiğini isimlendirememesi bu duygunun başlıca nedenlerindedir. İnsan sorgulayan bir varlıktır ve çoğunlukla sorguladığı şey de kendisidir. İnsanın kendisiyle çelişmesi alışılmadık bir durum değildir ve bu da gayet normal bir durumdur. Bu çelişkili duygular da boşluk hissini yaratır. Boşluk duygusuna neden olan olaylara veya durumlara örnek verirsem kendimi çok daha iyi anlatırım bence size.

İnsanın sevdiği biri tarafından reddedilmesi, beklediği notu alamaması, kendini başkalarına anlatamaması insanın ne hissedeceğini bilemediği noktalardır ve bu durumlarda hissedilen o burukluğa ben boşluk duygusu adını vermeyi uygun görüyorum. Şimdiki sorumuz ise: Boşluk duygusu nasıl bir duygudur, insana ne hissettirir? Bu soruya herkesin farklı bir cevabı olduğunu düşünüyorum, o yüzden kendi fikrimi yeniden belirteceğim. Bence boşluk duygusu insanın bir şey hissedememesi, hislerini anlatamaması veya adlandıramamasıdır. İnsana uçurumdan düşme veya kabustan kalkma hissini verir. İnsanların bu duyguyu tanımlayamayıp adlandıramamasının nedeni de budur. İnsana daha önce yaşamadığı bir şey hissettirmesidir

Kimsenin boşluk hissi hissetmemesi dileğiyle bir sonraki Kantin sayısında görüşmek üzere.

ALÇAK TAVŞAN

EceYURDUGÜL

Boyun eğmeden geçilmez hüzne
fark etmez ne tür endişe
kalkanı indir bıçağını sapla
tenine derine
uyum olsun hastalığın
bırak iyileşme
unut hatıraları o senin değil
belirdi içinde şok dalgaları
unut konuştuğunu

o an
başkasının elindeydi zaman

HUZURSUZLUK

Defne Duru ALTUNOĞLU

Size umutsuzluğun, mutsuzluğun hikâyesini anlatacağım. Birinci elden kısa bir tragedya izleyeceksiniz, daha doğrusu gözünüzle satırlar arasındaki gölge oyunlarını kendinizce yorumlayacaksınız sonra, belki o gölgelerin ketum karanlığına düşersiniz. Aman diyelim ışık kafanıza yıldırım gibi düşmesin kara bulutlar arasından. Çünkü bu öykü fırtınada islanan bir kum tepesi ile başlıyor, bir kum tepesiyle...

Tayfunlara gebe fırtına her şeyden evvel, her zaman ki dinginliği ile, çitileyen yağmur ve rüzgârı koluna takıp sivri kayalıklarla çevrili sahil şeridini gezmeye başlar. Orada bir kum tepesi, ki içinden evrendeki yıldızlardan daha fazla kum var mıdır bilinmez ama bir küçük bedeni saklayacak kadar çamur olan bu tepesi tekmelemeye başlar. Bunu gören dalgaların içi içine sığmaz, onlarda sivri kayalara bilendir.

Sahili dövmeye başlar. Bir müddet sonra şiddetle köpüren canavar bu kum tepesini de alıp sularına karıştırır. Her şeye seyirci deniz feneri, kehribar rengi sıcak ışıklarıyla bir yalayıp geçer, tepeden geriye kalanların üstünden. Sonra tamamen derinliklerine gömülür. Tüm curcuna, bir iki sefer daha hınçla vuran dalgalar ardından sona erer...ve yine, balıkçı tekneleri, sabahı güzel yüzünü göstermesiyle, mavi patiskaları yırtmaya başlar. Bir çift plastik terlik, bir çift meraklı gözle bu fırsatı değerlendirip sahili arşınlamaya başlar. Elinde bir plastik çöp torbası, sahile vurmuş tüm deniz analarını özenle toplamaya başlar.

Kabuk, yosun, metal teneke, tahta parçası, sigara izmariti, taş, kum, toprak, deniz yıldızı, ne varsa girer poşete; poşet olur koca bir torba, o torba koca bir bohça. Sonra iki küçük el sırtlanır yükünü. Tekrar sahile inen o dik asfalt yokuşu dövmeye koyulur. Ama o bohça yerinde durur mu? Sanki koca bir dert yumağı, bir ipin ucunu sahile takmış. Ne kadar çekersen aradaki ip o kadar gergin, o kadar seni geri çeker.

Bu hâlde o cılız bedeninin, o yolu çıkması mümkün mü? Terden alınına yapışmış buk­le buk­le saçlar, güneşte yanmış benzi, titreyen ellerle ve dolu dolu gözlerle... Ne kadar kolaydı halbuki, yumağı atıp sırtından yuvarlanışını izlemek. Tasasızca eve koşmak... Ama içinden yükselen mistik korku, her seferinde engel oluyordu. Nefesini kursağında bırakıyor ve her seferinde daha da geriye, derine çekiyordu onu. Keşke bu kadar kolay olsaydı etrafını saran iplerden kurtulmak, karanlığın pençesinden kaçmak... Tek dileği tüm kâbuslarının tekrar yatak altına çekilmesiydi. Ama bir kere kader, çoktan kesmişti biletini. Bu hâlde sabah vurdu öğlene, öğlen oldu akşam üstü, akşama yazmaya görsün... Kendini yiyip bitirmiş garibin yüzü son bir kez kırmızı­mavili ışıklarla aydınlandı. Bir tatlı sesin avutmasına muhtaç, "Ah, yavrum..." dedi o ses, "nerelerdesin?". Daha fazlasına dirayeti yoktu, yanaklarından dökülen incilerin naftalin kokulu dantellerle buluşmasına izin verdi. Sıcak bir sarılma. Ama keşke hiç elleri gitmeseydi o poşete. Bir kez açtılar mı içini, o en kötü kâbuslarından fırlamış insan ayağı, sıçrayıp içinden peşin sıra koşmazdı.

RAFAEL

Duru ÇAĞATAY

KİMDİR ?

6 Nisan 1483 tarihinde İtalya'nın Urbino kentinde doğmuştur. Rafael lakaplı Raffaello Sanzio Urbino, Rönesans döneminin en büyük sanatçı ve mimarlarından biriydi. O dönemde Urbino, sanatı teşvik eden bir kültür merkeziydi. Raphael'in babası, Giovanni Santi, Federigo da Montefeltro'nun (Urbino Dükü) ressamıydı. Genç Raphael'e resmin temel tekniklerini öğretti ve onu resim sanatının ilkeleri ile tanıştırdı. Urbino Dükü'nün sarayında hümanist felsefe eğitimi aldı. Daha sonra aldığı hümanist eğitim onu değerli kılan faktörlerden biri oldu.

1494 yılında, Raphael 11 yaşındayken babası Giovanni öldü. Raphael daha sonra babasının atölyesini işletme görevini aldı. Bu konudaki başarısı sürede babasınınkini aştı, Raphael kısa sürede şehrin en iyi ressamlarından biri olarak kabul edildi. Hatta yakınlardaki Castello kasabasında bulunan San Nicola kilisesi için genç olmasına rağmen resim yapmakla görevlendirildi. 17 yaşındayken Perugia'ya taşındı. Burada ressam Pietro Perugino'nun çıraklığını yaptı ve ondan aldığı eğitim resim tekniklerini geliştirdi.

1500 yılında Pietro Vannucci adında bir ressam, Raphael'i Umbria bölgesindeki Perugia'da çırakı olmaya davet etti. Bu dönemde, eserleri genellikle Perugino'dan etkilendi. Bu etki altında 1504'te yaptığı son resim "Kutsal Bakire'nin Evliliği" ile dikkat çekti. 1504 yılında Rönesans'ın merkezi ve onun etkilediği sanatçıların yaşadığı yer olan Floransa'ya taşındı. Leonardo da Vinci ve Michelangelo' dan esinlendi ve sanatına yenilikler kattı. Raphael'e göre bu yenilikçi sanatçılar, sanatlarında yeni bir derinlik seviyesi ve kompozisyona sahipti. Onların çalışmalarının detaylarını inceleyen Raphael önceki resimlerine göre daha da karmaşık ve etkileyici kişisel bir tarz geliştirebildi. 1504'ten 1507'ye kadar Raphael, "Madonnalar" serisini yaptı.

Madonna di San Sisto

Raffaello, Roma'da "Papa II. Julius" için çalışmak üzere Roma'ya taşındı. Burada önce Papa'nın Kütüphanesini dekore etti. İmza Odası (Stanza della Segnatura) adı verilen ilk dörtlük üzerindeki çalışması, Ocak 1509'dan 1511'e kadar sürdü. Aynı yıl, tavanın bir kısmı Michelangelo tarafından dekore edilen Sistine Şapeli'nin açılış törenle yapıldı. Raphael 37 yaşında 6 Nisan 1520 günü doğum gününde aniden öldü. Roma, İtalya'da, Panteon'a gömüldü.

Genel olarak edebiyat ve felsefede öğrendiklerini sanatına uyarladı. İçinde çizdiği teolojik, felsefi ve lirik resimler, sakin, renklerin uyumu, konuların netliği ve dengeli kompozisyonu resmini üst düzeye taşıyan etkenlerdir. Raphael ölümünden sonra, İtalya'nın genç Barok dönemini de etkiledi. Raphael hâlâ İtalyan klasik akımının ana sanatsal figürlerinden biri olarak görülüyor.

“

ÖNERİ-ELEŞTİRİ DURAĞI

”

NOEL'İN ATAN KALBI: BELÇİKA

Ali Berk KESKİN

Yılbaşı birçoğumuz için aile ve dostlarla vakit geçirmek ve mutlu olmak için güzel bir bahane. Gerçi aslında bir bahaneden çok daha fazlası, eğer doğru değerlendirilirse çok değerli hatıralar yaratabilecek yılda bir kez olan mucizevi bir zaman ve ülkemizde de her yıl bir öncekinden daha coşkuyla kutlanıyor, peki yılbaşını nerede geçirmeli?

Bu pek de net bir soru değil aslında. Bu soruyu cevaplamak için yılbaşının herkes için farklı bir şey ifade ettiğini anlamamız gerekir, örneğin bazıları o akşam arkadaşlarıyla bir partide dans edip üçten geriye saymayı tercih eder, bazılarıysa ailesiyle mandalina ve kuruyemiş yerken kendilerini yeni bir yılda bulmak ister, Ama eğer siz de benim gibi daha etkileyici bir deneyimin peşindeyseniz gelin size Belçika'nın Bruges bölgesinde her yıl yapılan akıl almaz yılbaşı kutlamalarının büyüleyiciliğinden bir kesit anlatayım.

Burada yılbaşı gecesi sokaklar gündüzden daha aydınlık ve hareketlidir, özellikle yerlileri için bu çok önemli bir gelenek hâline gelmiş. Belçika, özellikle de Bruges şehri mimarisi ve çok iyi korunmuş kültür mirası binalarıyla cana yakın kültürleriyle Avrupa'nın Orta Çağ atmosferini en iyi koruyan bölgelerinden biri olarak nam salmıştır. Bu sevgi kokan atmosferin üstüne bir de bayram havası eklendiğinde şehrin içinde kutlama alanlarında atığın her adım senin için yepyeni bir deneyim hâline geliyor.

Peki, Belçika'nın bu büyümlü havası en iyi nasıl solunur?

Bütün ufak tefek market alışverişlerinizi gündüzden yapmanız en iyisi olur, akşam olduğunda kutlamaya odaklanmanız çok önemli. Öncelikle yılbaşı ruhuna girmek için geleneksel ışık yolunu takip ederek ufak bir Bruges turu yapmanızı öneririm. Işık yolu Bruges için her sene tekrarlanan bir gelenek, türlü süslemeler ve ışık yollarıyla bezeli bir yolda Bruges'ün en saklı yerlerini sadece 2.5 kilometre yürüyerek gezebiliyorsunuz. En iyi yanıysa yol boyunca 10 adet, her sene değişen ışık şovuna tanık oluyorsunuz. Gezinizi tamamladıktan sonra geriye kalan tek şey yeni yıl beklemek ama Bruges'da bu kadar basit olmadığını söylemişim. Beklerken buz pistinde paten yaparak arkadaşlar edinebilir, halkın kurduğu Noel pazarında kendine ufak bir hatıra alabilirsiniz veya Belçika'nın en büyük nimeti olan çikolataya dalıp kendinizi şımartabilirsiniz.

Nasıl kutlarsanız kutlayın yılbaşı yılın çok değerli bir zamanı ve insanın bu zamanı kutlaması için hiçbir şeye ihtiyacı yok, sadece sevgi ve mutlu bir gülümsemeye her yer sizin için dev bir kutlama alanı olabilir.

KIŞ AYLARININ VAZGEÇİLMEZİ: BALKABAKLI CHEESECAKE

CHEESECAKE
ÇILGINLIĞI BAŞLASIN

Nisan Ela GÜNER

Balkabaklı Cheesecake, hem görsel şölen sunan renkleriyle hem de yoğun ve sıcak lezzetiyle kış sofralarınıza muhteşem bir katkı sağlayacak. Sevdiklerinizle paylaşabileceğiniz bu enfes cheesecake, soğuk kış günlerinde sizi tatlı bir keyif yolculuğuna çıkaracak. Umarım bu tarifi deneyip beğenirsiniz.

YAPILIŞI

- 1) Öncelikle fırını 180 dereceye ayarlayın ve kelepçeli bir kek kalıbını yağlayın.
- 2) Tuzlu krakerleri rondoda iyice çekin ve eritilmiş tereyağı ile karıştırarak kek kalıbının tabanına serin. Hafifçe bastırarak düzleştirin ve buzdolabında dinlendirin.
- 3) Cheesecake karışımını hazırlamak için bir karıştırma kabında krem peyniri, toz şekeri ve yoğurdu çırpın. Ardından yumurtaları tek tek ekleyin ve karışımı pürüzsüz bir kıvamda gelene kadar çırpın.
- 4) Balkabağı püresini ve unu ekleyerek karışımı homojen hâle getirin.
- 5) Hazırlanan cheesecake karışımını buzdolabında dinlendirdiğiniz kek tabanının üzerine dökün.
- 6) Fırına vermeden önce üzerine çekilmiş ceviz içi serpin.
- 7) Cheesecake'i önceden ısıtılmış fırında, orta kısımda, yaklaşık 50-60 dakika kadar pişirin. Cheesecake, kenarlardan sertleşip ortası hafifçe sallandığında pişmiş demektir.
- 8) Fırından çıkardıktan sonra cheesecake'i oda sıcaklığında soğumaya bırakın ve ardından buzdolabında en az 4 saat dinlendirin.
- 9) Servis öncesi cheesecake'in üzerine toz tarçın serpip dilimleyin ve kışın tadım çıkarın!

MALZEMELER:

Kek Tabanı İçin:
200 gram tuzlu kraker
100 gram tereyağı (Eritilmiş)

Cheesecake İçin:
500 gram krem peynir
1 su bardağı toz şeker
4 adet yumurta
1 su bardağı yoğurt
1 su bardağı balkabağı püresi
1 çay bardağı un

Üzeri İçin:
Yarım su bardağı çekilmiş ceviz içi
Yarım su bardağı tarçın

GRAVE OF THE FIREFLIES

Duru ÇAĞATAY

Yaz tatilinin en çok beklenen filmlerinden biri olan **OPPENHEIMER**'dan sonra Kantin'de tamtacağım ilk film yine İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan bir eser olsun, dedim. Stüdyo Ghibli'nin başyapıtlarından biri olan film bu sefer savaşı Japon halkının gözünden gösteriyor. Ana karakterler 14 yaşındaki bir çocuk ve onun küçük kız kardeşi. Film, Akiyuki Nosaka'nın İkinci Dünya Savaşı'nda açlıktan ölen kız kardeşine ithafen yazdığı, aynı isme sahip yarı otobiyografik kitabın sinema uyarlamasıdır. Film, çocuğun sonuyla daha doğrusu çöküşüyle başlıyor. Her şeyini hatta vücudunun kaslarını bile yitirmiş olan çocuğun cebinden düşen teneke bir şeker kutusuyla hikâyesini öğrenmeye başlıyoruz. Film, olaydan çok bir durum anlatır ve insanlığa odaklanan, benim açımdan oldukça keyifli bir yapıt. Ayrıca filmde Nolan'ın sevenlerinin dikkatini çekebilecek, onun imzası zaman kaymalarının benzeri "hayal kaymaları" bulunmaktadır. Bu anlar kırmızı bir arka planda geçmektedir. Bu sahnelere farklı anlamlar verebiliriz; arzulanan mutlu son, gösterilmeyen bir anı, karakterlerin geçmişten geleceğe gördüğü kareler ya da hayaletler gibi. Ama filmin başındaki sahneden biliyoruz ki bunların hepsi rüya ya da maziye karışık "hayalet" olarak kalacak.

Çocuklar yaşadıkları şehir bombalandıktan sonra teyzeleri ile yaşamak zorunda kalıyor. Teyzelerinin sert kişiliği ve savaşın zorlukları birleşince davranışları ve verdiği tepkiler onu hikâyedeki kötü karakterlerden biri yapıyor. Çocuklara işe girmelerini, sofrada fazladan boğaz olduklarını söylüyor, aslında o sırada çocukların annesinin değerli elbiselerini satması sonucu kazandıkları pirinç ile besleniyorlar. Bu vaziyette çocuklar kendi ihtiyaçlarının hepsini kendileri karşılamaya başlıyor ve bir süre sonra evi terk ediyor. Çayırda sığmağımı bir yerde kalmaya başlayan çocuklar, eivarda yetişen bitkiler ya da çaldıkları sebzelerle beslenmeye çalışıp hayat mücadelesi veriyor.

Film, oldukça etkileyici karelere sahip, sanatsal yönü yüksek ve eleştirmenlerce "en etkili savaş karşıtı film" gibi yorumlar toplanmış bir eser. IMDb En iyi 250 Film listesinde 23. sırada yer alıyor. En sevdiğim sahne erkek çocuğunun (Seita) hastane bahçesinde yaptığı konuşmaydı. Hüzün, yoksulluk, umut, kafa karışıklığı, durumun vahimliğinden doğan ve kelimelere dökülemeyen, hatta tek şeyi bile düşünmeyi engelleyen baskı ve kuru bir acı durumu. Hepsini o sahnede insanın içine kazıyor ve filmin iyi olmasının sebebi de bu duyguların hiçbirini direkt anlatmaması. Duyguların büyük bir çoğunluğu müzik, diyaloglar, sükûnet, harap olmuş şehir ve insan görüntüleri içinde gizleniyor.

Filmin ve 2. Dünya Savaşı'nın ilişkisini özetlemek ve başlıkla bağlantı kurmak için tek bir paragraf yeterli aslında.

Ateş böcekleri kısa ömürlüdür ama yine de içlerinde bir ışık barındırırlar. Onların sonlarını onları böcek olarak mı ışık olarak mı göreceğini seçecek insanlar yani yöneticiler belirler. Bu korkunç düzensizlik ve kaos ortamında ülkenin dış kabukları için savaşan güç sahipleri de böcekleri ezmeyi tercih eder ve birçok genç ışığımızı kısacık ömrünü bile tamamlayamadan bazen böcek ilaçlarıyla bazen de onları öldürmek için özel olarak geliştirilen kapanlarla can verir. Film boyunca aslında filmin ortasındaki 10 saniyelik bir görüntüyü izledik. Ağa takılmış ateş böceğinin ilk önce ışığı sonra da hedeni söndü ve düştü. Toparlayacak olursak dramatik atmosferi ve savaşın insanı yanlarını oldukça iyi anlatan bir film.

FNAF FİLMİ

Poyraz SİVRİOĞLU

Güzel bir film mi yoksa tek amacı hayranları mutlu etmek mi?

Eğer 2014'ten beri korku oyunlarını takip ediyorsanız "Five Nights At Freddy's"i (Freddy'nin Pizza Dükkanında Beş Gece) büyük ihtimalle duymuşsunuzdur. O yılın ağustos ayında tek bir geliştirici tarafından çıkan küçük bir korku/hayatta kalma oyunu; 10'dan fazla oyun, 20'den fazla kitap ve en önemlisi, daha geçen ay çıkmış bir filme sahiplik eden bir medya imparatorluğuna dönüştü. Filmin Türkiye'de çıktığı gün sinemada izleyen biri olarak filmle ilgili bu Kantin sayısı için bir yazı yazayım, dedim.

Filmle ilgili bilgiler

Süre: 1 saat 50 dakika

Yaş sınırı: 16+

Yönetmen: Emma Tammi

Yazarlar: Scott Cawthon, Seth Cuddback, Emma Tammi

Ana Oyuncular: Josh Hutcherson (Mike), Piper Rubio (Abby), Elizabeth Lail (Venessa), Matthew Lillard (Steve Raglan)

Filmin Hikâyesi

Film 25 yaşında Mike Schmidt'in kardeşi Abby'nin yasal vasilğini kaybetmemek için yeni bir iş bulmak istemesiyle başlıyor ama Mike'in geçmişte yaşadığı bazı olaylar (kardeşi Garrett'in o daha 12 yaşındayken kaçırılması gibi) onun bir işte birkaç haftadan fazla durmasına engel oluyor. O da son çare olarak Steve Raglan adında bir iş danışmanına gidiyor. O da ona 80'lerde çok popüler olan ama artık hiç kimsenin uğramadığı eski bir pizza dükkanında bir iş teklif ediyor. Teklif kulağa hoş gelse de Mike bu işin düşündüğü gibi olmadığını çok çabuk fark ediyor.

Filmle İlgili Online Tartışma

Tabii bu filmle ilgili ortada dölaşan yorumcuların ve FNAF hayranlarının arasındaki filmin kalitesi ile ilgili tartışmalar (Rotten Tomatoes: 31/100 yorumcu puanı, 87/100 kitle puanı, Metacritic: 33/100 yorumcu puanı, 80/100 kullanıcı puanı, IMDB: 2,4/100 yorumcu puanı, 7,9/10 yorumcu puanı) gerçekten de şaşırtıcı. Çünkü bazı insanlar filmi sıkıcı, düz ve korkutucu olmayan bir korku filmi olarak görürken bazıları da beklentileri aşan, pek korkutucu olmasa da çok eğlenceli bir film olduğunu söylüyor.

Peki, bu neden böyle oldu?

Bence bu bölünmenin ana nedeni FNAF filminin hayranlar için, yine hayranlar tarafından yapılmasıdır. Yapımcı stüdyo bile (Blumhouse Productions) filmde çalışanların çoğunun FNAF hayranları olduğunu söylemişti. Ama bence başka bir problem, yorumcuların FNAF'in sırf korku oyunu tarafını görüp o seviyede bir korku filmi olmasını beklemeleriydi. Ancak FNAF öyle bir oyun serisi değil ki! Film zaten sırf FNAF karakterleri içeren, kanlı bir korku filmi olsaydı bence (ben de dâhil) hiç kimse izlemezdi. Bence yapımcılar da zaten filmin daha bir kimliği olmasını, diğer filmler arasında fark edilmesini istemişler ve bunu başarmışlar.

BİLİM KÖŞESİ

YAPRAKLAR NEDEN DÖKÜLÜR?

Doğa ÖZMEN

Yapraklar ton tondur, ne hep yeşil ne hep kırmızı ve ne de hep sarı. Küçükken onları bizim için ilginç kılan da budur zaten. Peki hiç merak ettiniz mi neden? Neden yapraklar renk renktir ve neden dallarından kopmak, ait olmadıkları yerlere savrulmak zorunda kalırlar?

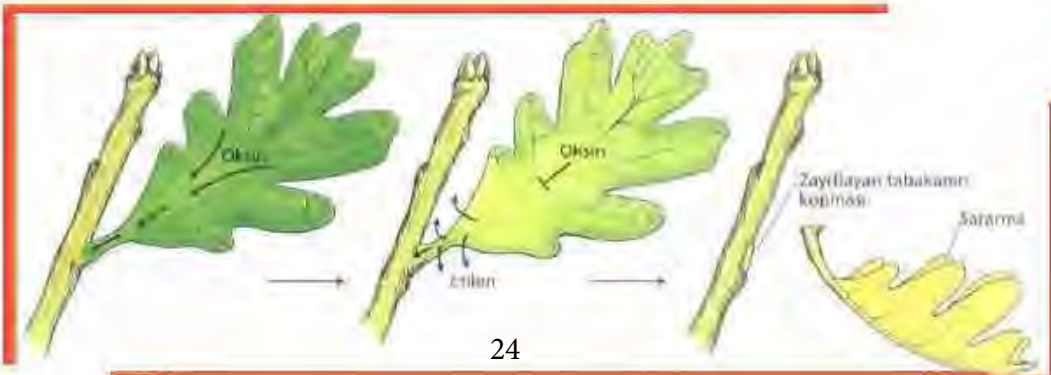
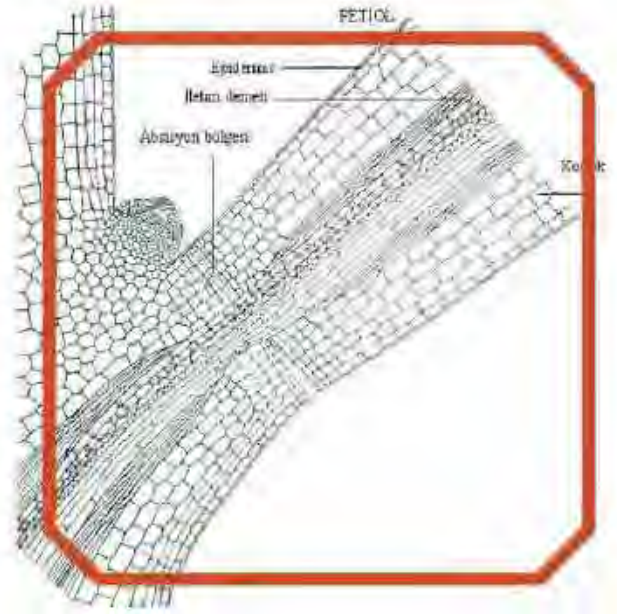
Yapraksız ağaçlar sonbaharın renkleri kadar güzel görünmesede aslında ağaçların yapraklarının dökülmesi oldukça önemli ve ilgi çekici bir durumdur. Bilimsel olarak biz bu olaya “yaprak absisyonu” deriz. Absisyon kesme, kesilme, bitkinin gövdeden ayrılması demektir. Yılın belirli zamanlarında olan bu olay kopacak bitkinin ucunda oluşan bir tabaka, “absisyon tabakası” sayesinde olur. Ancak en önemli neden ise bitkisel hormonlardır.

(NOT: Absisyon, etilen ve oksin dengesindeki değişiklik tarafından kontrol edilmektedir.

Yaşlanan bir yaprak, giderek daha az oksin üretir. Bu, absisyon tabakasındaki hücrelerin etilene karşı duyarlılıklarını artırmaktadır. Ayrıca rüzgârın yardımı ve yaprak ağırlığıyla absisyon tabakası kopar.)

Peki bu hormonlar nelerdir ve nasıl, nereden etki etmektedirler ?

Bitkisel hormonların bazıları bitki büyümesini artırıcı etki gösterir ve bazıları da azaltıcı etki gösterir. Büyüme artırıcı etki gösterenler oksin, sitokin ve gibberellindir. Büyüme azaltıcı yönde etki gösterenler ise absisik asit ve etilendir (Ancak biz sadece yaprakların dökülmesinde rol oynayanları anlamaya çalışacağız). Bitkilerde bulunan bu hormonlar, vücudun belirli bir kısmında üretilip farklı bölgelere taşınır ve orada özgül reseptörlere bağlanarak hedef hücrelerin ve dokuların ilgili olaya tepki vermesini sağlarlar.

BÜYÜMEYİ VE GELİŞMEYİ

SAĞLAYANLAR:

Oksin Hormonu

- Bitkide büyüme ve gelişmeyi uyaran en önemli hormondur.
- Fazla salgılanması etilen üretimini uyardığı için büyüme engeller.
- Yaprak ve meyve dökümünü kontrol eder.

Sitokin

Klorofil parçalanması ve yaprakta yaşlanmayı kontrol eder.

BÜYÜMEYİ AZALTAN HORMONLAR:

Absisik asit

-Bu hormon sayesinde yaprak sapını bitkinin gövdesinden ayıran hücre katmanı yani absisyon tabakası uyarılır.

Etilen

- Yaprak dökülmesini sağlar.
- Olgunlaşan meyve, yaşlanan yaprak ve çiçeklerde üretilir. Yani yaprak sararmasında etkilidir.

Evet etilen olgunlaşmayı hızlandırır ama çok fazla üretimi de çürütür, yaşlandırır, soldurur. Günler kısaldıkça bitkiler katmandaki “dolaşımı” kesmeye başlar, yavaşça yiyecek ve sudan mahrum bırakır. Besin kaynağı tamamen kesildikten sonra katman kurumaya başlar ve yaprak düşer.

YAPRAKLAR NEDEN SOLAR?

Yapraklar, bitkilerin besin üretim merkezidir. Bitki yapraklarını oluşturan hücrelerin içinde kloroplast denilen, çok küçük yapılar vardır. Bu yapıların içindeki yeşil renkli boyar madde (== pigment ==) olan klorofil maddesinin görevi ışık yakalamaktır.

Kloroplastlar güneş ışınlarını bir panel gibi toplayıp enerjiye dönüştürerek besin üretirler. Üretilen besin yapraklardan, bitkinin beslenmesi gereken diğer bölümlerine götürülür. Yani aslında bakarsanız bizim bu görsel şöleni görebilmemizin asıl sebebi şudur:

sonbaharın başlangıcının ilk gün batımıyla beraber bitkinin aldığı ışık miktarı ve açısı yaz aylarından farklı olmaya başlayacaktır, bu da fotosentez yapımı miktarını değiştirir. Ve bu yüzden klorofil pigmentleri yavaş yavaş yok olmaya başlar çünkü aslında fotosentez yavaşlamaya başlamıştır. Klorofiller işlevlerini kaybettikleri zaman yok olmaya başlarlar.

Bu vesileyle de yaprak yeşil rengini kaybeder ve farklı renkler ortaya çıkmaya başlar. Bu sırada, bitkinin boşaltım işlemini de gerçekleştirmiş olurlar.

SATRANÇ DİLİ NOTASYON

Deniz ÜNVER

Merhaba sevgili okuyucular, bu sene “Kantın”ın satranç köşesindeki ilk yazımla sizlerle buluşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Amacım, bu köşede yazacağım yazılarla sizi ve kendimi ilkokulda aldığımız satranç derslerinden bilgi ve bakış açısı bakımından bir adım daha öteye taşıyarak konunun mümkün olduğunca derinliklerine inmeyi başarmak. Bu bölümde ele alacağımız konu, bir satranç oyununun içeriğinden (oyundaki açılış, oyun ortası ve oyun sonunun oynanma niteliğinden) bağımsız olarak oyunda yapılan hamleleri objektif olarak nasıl kâğıda dökebileceğimizdir. Notasyon sayesinde hamlelerimizi kayıt altına alabilir veya kayıt altına alınmış bir oyuna bakabilir ve bu sayede geçmişte oynadığımız (oynanan) oyunları tekrardan tahta üzerinde inceleyebiliriz. Satrançta notasyon, günlük hayattaki “dil”in işlevini görür; düşündüğünüz bir hamleyi karşınızdaki kişiye satranç dili ile aktarmanıza olanak verir. Önümüzdeki “10 Bölüm”ün sizin için faydalı olmasını ve “notasyon sözlüğü” görevini üstlenmesini umuyorum.

1) BAŞLANGIÇ POZİSYONU

Yanda görüyoruz ki satranç tahtasının yan tarafında aşağıdan yukarı doğru giden ardışık rakamlar (1-8), aşağı tarafında ise (a’dan h’ye) sıralı harfler var. Buradaki her bir sayı yanına denk geldiği satırı (yatay kısım) ve her harf altına denk geldiği sütünü (düşey kısım) sembolize ediyor. Satranç tahtasındaki 64 kareden (8[(sütun/harf)]) x (8[(sıra/rakam)]) bir tanesinin “adını” belirtmek istediğimizde coğrafi koordinat sistemindeki gibi bir yöntem izleyeceğiz. Bunun için önce belirteceğimiz karenin aşağısına doğru giderek hizasına denk gelen harfi küçük harflerle yazıyoruz ve ardından bu harfle bitişik olacak şekilde aynı karenin sol tarafına doğru giderek hizasına denk düşen sayıyı yazıyoruz.

Formül: kbskhky (karenin bulunduğu sütündeki harfin küçük harflerle yazımı) + akbsry (aynı karenin bulunduğu satırdaki rakamın yazımı)

Soru: Beyaz şahın bulunduğu başlangıç karesinin yerini nasıl söylersiniz?

Cevap: e1

Uyarı: Başlangıç pozisyonundaki taşların yerlerine dikkat edin: Beyaz taşlar 1-2. yatayda, siyah taşlar ise 7-8. Siz de klasik satranç kurallarına uygun bir şekilde oynamak niyetindeyseniz kendi satranç oyununuza başlarken bu dizilişe uymanızı öneriyorum.

2) TAŞLARIN GÖSTERİMİ (İNGİLİZCE NOTASYON DÂHİL)

Satranç oyunu sadece karelerden ibaret olmadığı ve birbirinden farklı kabiliyetlere sahip taşlarla oynandığı için bir satranç oyununda yapılan her hamlede, bulunduğu kareden hareket ettirilen her taşı (piyonlar hariç) belirtmeye ihtiyacımız var. Bunu yapabilmemiz için hareket ettirdiğimiz taşın ilk harfini büyük harfle (taşın gittiği karenin küçük harfle yazılmış koordinatından ayırt edebilmek için) yazarak göstermemiz yeterli. Yardımcı olarak aşağıdaki lejantı kullanabilirsiniz.

Lejant: Kale=K, At=A, Fil=F, Vezir=V, Şah=Ş

Günümüzde en çok kullanılan dil olan İngilizce satrançtaki notasyona da etkisini göstermiştir. İnternetteki birçok satranç sitesinde evrensel notasyondaki gösterimler, taşların İngilizce adlarının baş harfi alınarak (Knight (at) hariç) yapılmaktadır. Bu yüzden her bir taşın İngilizce isimlerinin ve gösterimlerinin bulunduğu aşağıdaki lejantı inceleyebilirsiniz.

Lejant 2: Rook (Kale)=R, Knight (At)=N, Bishop (Fil)=B, Queen (Vezir)=Q, King (Şah)=K

Uyarı 1: Piyonlar (erler) oyunda sayısı en fazla olan (16) taşlar oldukları için daha pratik olması bakımından piyonların yaptıkları hamleleri sembolize ederken harf kullanmıyoruz. (Piyon İngilizcesi: Pawn)

3) HAMLELERİN GÖSTERİMİ (GENEL)

3.1) Bir pozisyonda yapılan hamlelerden bahsedilirken: Satrançta yapılan bir hamleyi göstermek için önceki iki bölümde öğrendiklerimizi bir araya getirmemiz gerekiyor: Öncelikle hamle yaptığımız taşın sembolünü, ardından bu sembole bitişik olarak hamle yaptığımız taşın gideceği kareyi yazıyoruz.

Formül: hamle yapılan taşın sembolü + hamle yapılan taşın gideceği kare (*kbshkhy + akbsry*)

Örnek:

Siyah en son, beyazın Fg5 hamlesine Fb4 ile karşılık vermiştir.

3.2) Bir maçın notasyonu tutulurken: Eğer amacımız, yapılan hamleleri bir oyun bağlamında ifade etmekse, yapılan hamlenin "kaçıncı" olduğunu da ifade etmemiz şart. Bir satranç oyununun notasyonunu tutarken yapılan her bir hamleden önce, o hamlenin yapılma numarasını eklemeliyiz.

Uyarı: İki renkten herhangi biri hamle yaptıktan sonra sıranın tekrar aynı renge gelmesi durumunda bir hamle olarak ifade edebiliriz. (*Beyaz oynadı. +Siyah oynadı.=1 hamle / *Siyah oynadı + Beyaz oynadı=1 hamle)

Formül: hamle numarası + nokta + hamle yapılan taşın sembolü + *kbshkhy + akbsry*

Örnek:

Siyah en son, beyazın Fg5 hamlesine Fb4 ile karşılık vermiştir.

Örnek:

1. e4 e5 (Bu hamleler piyon hamleleridir, bu yüzden hamle yapılan taşın sembolü yoktur.)

Uyarı 2: Notasyon tutmaya oyunun ortalarından başlamamız ve ilk olarak siyahın hamlesini yazmamız durumunda yazdığımız ilk hamle ile hamle numarası arasına "üç nokta" koymalıyız.

Formül: hamle numarası + 3 nokta + hamle yapılan taşın sembolü + *kbshkhy + akbsry*

Örnek:

1...e5 (Siyahın e5 oynadığı andan itibaren notasyon tutmaya başladık.)

3.3) Bir maçın analizi yapılırken: Bir satranç maçını analiz ederken veya bir açılış üzerine çalışırken bir pozisyondaki tek bir hamle yerine, yapılması olası birkaç hamleyi daha belirtmek isteyebiliriz. Belirteceğimiz bu olasılıklarla gelen hamle dizilerine “varyant” diyoruz. Bir maçı incelerken maçın belli hamlelerinde, o hamle yerine yapılabilecek olası hamlelerden oluşan varyantları parantez işaretinin içerisinde gösteririz. Parantez içerisinde göstereceğimiz her varyantı “ana hamle” (oyunda oynanan hamle)den sonra yazarız.

Formül: hamle numarası + hamle yapılan taşın sembolü + kbshkhy + akbsry (varyant(hamle numarası + 3 nokta + hamle yapılan taşın sembolü + kbshkhy + akbsry))

Örnek: 1.e4 e5 2.Af3(2.d4 exd4 3.c3(2.Ac3 Af6 3.f4))

Uyarı: Eğer varyantı göstermeye siyahın hamlesinden başlıyorsak parantezi açıktan sonra madde 4.2’ye uymalıyız.

Formül 2: hamle numarası + hamle yapılan taşın sembolü + kbshkhy + akbsry (varyant(hamle numarası + 3 nokta + hamle yapılan taşın sembolü + kbshkhy + akbsry))

Örnek: 1.e4 e5 (1...d5 2. exd5 (1...e6 d))

KAPANIŞ

Sayın okuyucu, derginin bu sayısındaki satranç köşesinin ilk yazısını burada sonlandırıyoruz. Farkında olduğunuz üzere, 11 bölümlük “Satranç Dili Sözlüğümüzün” yalnızca ilk 4 bölümünü derginin bu kısmında size sunmayı başardım. Gelecek sayıda bu bölümlerin devamıyla ve derginin bu sayısında öğrendiklerinizi kullanarak çözeceğiniz “Legall Matı” bulmacasıyla tekrar karşınızda olmak dileğiyle...

KUZUNUN KURDA OLAN AŞKI” STOCKHOLM SENDROMU

Ece Yİ RDUGÜL

Stockholm sendromu; insanın kendine sıkıntı veren durumları ya da insanları normal görmeye başlaması, benimsemesi hatta savunmasıdır. Zamanla kişi kendine acı veren, onu ezen ve üzen şartları ya da kişiyi haklı bularak onların yanında olur.

Nereden Çıktı?

Stockholm sendromu Stockholm’de yaşanan bir banka soygunundan adını alıyor. Banka soyguncusu tarafından yaklaşık altı gün boyunca rehin tutulan banka görevlisi bir kadın, bu altı gün içinde soyguncu ile özdeşim kuruyor ve sonuçta suçluya duygusal olarak bağlanıyor. Olayın detayları çok daha ilginç. Bankayı soymaya kalkışan soyguncular dört banka görevlisini altı gün rehin alıyor ve bu süre zarfında banka görevlilerine gayet iyi davranıyorlar. Böylece aralarında sıcak bir ilişki kuruluyor. Kurbanlar, içinde buldukları durumun ne kadar kötü olduğunu kabul etmiyor. Çünkü oradaki soyguncu gibi lider yaratılmış kimselere itaat etmek, insanın kendine söz geçirmesinden, durumu kabullenmesinden daha kolay. Rehineler daha sonra soygunculara, yakalanmamaları için yardım ediyor. Yakalandıklarında ise mahkemede soygunculardan şikâyetçi olmak şöyle dursun onların avukat paralarını kendi aralarında topluyor ve soyguncuların lehine ifade veriyorlar.

Dahası rehinelerden bir kadın nişanlısından ayrılarak ilgi duyduğu bir soyguncu ile evlenmek istiyor hatta hapisten çıktıktan sonra gerçekten de evleniyorlar. Bu olay o dönemde “Soyguncular bankadan para çalamadılar ama bazı insanların kalplerini çaldılar.” şeklinde yorumlanarak haber oluyor.

Celladına Âşık Olmak

“Celladına âşık olmuşsa bir millet

İster ezan ister çan dinlet

İtiraz etmiyorsa sürü gibi illet

Müstehaktır ona her türlü zillet.”

Ömer Hayyam

Öğrenilmiş Çaresizlik

Stockholm sendromu distopya filmleri gibi korkunç ve gerçek yaşamda yokmuş gibi gözüküyor ama tam da hayatın içinde. Başta zararını görüp, alışıp bırakmadığınız birçok şey var hayatta. “Dövüyor ama çok da seviyor.” diyen kadının gözlerinde görebiliriz mesela bu durumu. Biz de bazen bize değer verdiğini düşündüğümüz insanlardan ayrılamıyoruz, bize kötü davranmış olsalar bile. İnsanlar bir süre sonra verdikleri değer kölesi oluyor çünkü o insana harcadığı emeğin ziyan olmasından korkuyor. Ya da bir insanın iş yerinde patronundan çeşitli kısıtlamalara, zorbalıklara, baskılara maruz kalmasına rağmen zaman içinde bu rahatsızlıkları göz ardı etmesi hatta bu kişiyi anlaması, onun bu davranışlarını haklı bulması; ilerleyen zamanlarda onun pozisyonuna geçersen ben de onun gibi olacağım, diyerek onu bir idol hâline getirmesi de Stockholm sendromuna bir örnektir. Bu çalışan çalıştığı kuruma duygusal olarak bağlanır.

Çalışanların kaderleri iş sahibinin elindedir. Maaşlarını yatırmak, terfi ettirmek ya da işten atmak işverenin elindedir. Dolayısı ile ne kadar zor durumda bırakırsa bıraksın patron haklıdır.

Ömer Hayyam’a atfedilen bu dizeler yazılı neredeyse 1000 yıldan fazla olmuş. Adı henüz Stockholm Sendromu olmasa da celladına âşık olmak gerçekliği insanoğlunun yaratıldığı günden beri süregelen.

Son söz

Dergimizi okuduğunuz için teŖekkür ederiz. Umarız, bu sayıyı okumaktan keyif almıŖsınızdır.

Yazarlarımızdan biri olmak isterseniz bizimle iletiŖime geömekten lütfen çekinmeyiniz

@kantin_dergi

K
A
N
T
I
N

